

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Alán

Cím:

Pest-Budától - az egységes
Budapestig

Forrás:

Főv. Napló

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

9.439

"1870/1950"

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Sok víznek kellett lefolynia a Dunán, amíg Pest-Budától Budapest lett!

Az országgyűlés 1870. július 16-án, a törvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta, mikor az ellenzék részéről erélyes interpelláció hangzott el, hogy a belügyminiszter kezdje meg végre a tárgyalást Pest és Buda Tekintetes Tanácsával és haladéktalanul terjessze elő az erről szóló törvényjavaslatot.

A szegény belügyminiszternek mit volt mit tennie, bokros elfoglaltságai mellett (vadászat a Hortobágyon, lakodalmom a sátoraljaiújhegyi Rektorik-kúrián) kénytelen volt a sürgető felszólításra egy szaktanácskozmány összehívásáról gondoskodni. Ez a szaktanácskozmány kb. hét hónap mulva, 1871 március 4-én össze is ült.

Ennek a szűklátókörű szaktanácskozmánynak munkája csigalassúsággal haladt előre. Igaz olyanok ültek benne, akiknek az idő sohasem jelentett pénzt, s patópáli nyugalommal sóhajtottak, ha valaki csak egy kicsit is nógatta őket: „Ej, ráérünk arra még!” Ebben a szaktanácskozmányban amolyan helyi-érdekű hazafiság nyilvánult meg, hogy

Pest-Budától — az egységes Budapestig

Irta: Alán

a maga lokálpatriotizmusával elindítsa a szenvedélyes vitát az egyesítés mellett s az egyesítés ellen, miközben a pro és kontra úgymód röpködtek a levegőben, mint májusi estéken a szentjánosbogárkák világító lámpájukkal. Amíg egyik részük azzal húzta a készülő törvényjavaslatot, hogy a törvényben nem jó a hamarság, az ellenzék azzal replikázott, még mindig jobb, mint a hamisság.

Elsőnek Szentkirályi Mór, pestvárosi főpolgármester fejezte ki aggodalmait a készülő törvényjavaslattal szemben. Szerinte Pest és Buda az egyesítésnek semmi hasznát sem látja azon egyszerű oknál fogva, mert Buda fejlődésképtelen. A Várhegy s a Gellért-hegy újját állja mindennemű fejlődésnek, így aligha akad pesti iparos, kereskedő, aki Budára menne. (Mintha Budának nem lett volna elég csizmadiaja meg greizlerosa!) Az egyesítéssel Pest mindenképpen hátrányos hely-

zetbe kerülne, nagy gondot okozva Buda szükségleteinek kielégítése.

Csengery Antal, a felszólalásában, — valószínű Deák Ferenc intenciói alapján, — egészen más oldalról világította meg a kérdést a vitaközös hevében. Szerinte országos érdek fűződik a két város egyesítéséhez, mert nem azon múlik a dolog, hogy mit akar Pest és mit nem akar Buda: állami érdek, hogy az országot egy olyan főváros képviseljen, mely a maga reprezentatív mivoltában büszkeséggel töltsen el a nemzetet.

A belügyminiszter ezek után 1871 november 9-én az országgyűlésnek benyújtotta az egyesülést kimondó határozatot. Persze, a törvényjavaslattól, az egyesítés eszméjétől a képviselő urak egy része éppen úgy nem volt elragadtatva, mint az érdekelt törvényhatóságok. Pestváros törvényhatósága az országgyűléshez intézett feliratában azzal érvelt, hogy rendezni és egyesíteni egyszerre nem lehet, mert ilyen

alapon semmi jó sem származhatik az egyesülésből.

A budai bizottmány már odáig ment, hogy áldozatokról beszélt az egyesítéssel kapcsolatban. Municipális önállóságát féltette, mellyel de facto fővárosi címe is elveszik. Obuda az egyszer mindenben osztotta Buda aggodalmait. Hirtelenjében olyan harcias hangulat vett rajta erőt, hogy félt volt, hogy még megtalálja parittyáznai a törvényjavaslatot, mint egykoron Dávid Góliátot.

Mindezeket összegezve: ami nem kellett Pestnek, nem kellett Budának, nem kellett Obudának, és ez a sok nem kellett szűlte végül az 1872. évi XXXVI-ik törvénycíkket, mely tudni adta országvilágnak, hogy 1873 január 1-től kezdve Magyarország fővárosa Budapest.

Nagy volt az út Pest-Budától Budapestig!

És utána hetvenhét esztendőnek kellett elteltie s egy nagy világégesen keresztül a népi demokráciának kellett eljőnie, hogy Pestkörnyék dolgozói közigazgatásilag egyesüljenek Budapest dolgozóival.

Főv. Napló 1950 jan. 1.